

Pélé Yoets

Séfèr - livre - Same'h

ידוע שאחת מתרי"ג מצוות הוא לכתוב כל אחד מישראל ספר תורה לעצמו. ומי שחננו ה' שיש יכלת בידו, ראוי לו שלא יעבר מלקים מצוה זו, כי אמרו בזהר הקדוש (תקו"ז תיקון ע דף קלב) שאפלו על מצוה אחת שיכול לקים ואינו מקים חוזר לבוא עליה בגלגול, וקרא כתיב (דברים כז כו) ארור אשר לא יקים את דברי התורה הזאת לעשות אותם. ונהי שכתבו הפוסקים (טור יו"ד סי' ער בדרישה) שבזמן הזה עקר המצוה לקנות ספרי פוסקים ופרושי התורה מכל מקום לפי סודן של דברים, פשיטא דחיובא רמיא לכתב ספר תורה כשר, וחלילה שיתבטל או שיתחלף שום מצוה מהמצוות, כי אל דעות ה' צופה ומביט עד סוף כל הדורות, ואף אל פי כן צוה לנו המצוה מיד ולדורות והדברים עתיקין עמק עמק מי ימצאנו, תדע שאם המצוה הזאת היתה למען תהיה עמו וקרא בו בלבד, בכל דהוא ספר היה סגי, ולמה הקפיד המקום שתהא כתיבה על הספר ובדיו, וכמה דברים יש שהם הלכה למשה מסיני שפוסלים הספר תורה, אלא ודאי הכל הוא לפי סודן של דברים שהם עומדים ברומו של עולם:

ומכלל האמור אתה תשמע שאותם שקונים ספר תורה בשתפות, או בני חבורה שקונים ספר תורה ונותנים לבית הכנסת, לא עשו כלום לקיום מצות כתיבת ספר תורה, כי המצוה הזאת היא לכתב כל אחד ספר תורה לעצמו, ומי יתן והיה לבבם להוציא אותם ההוצאות במצוות אחרות יותר חשובות, כי המוציא הוצאות למצוות צריך להיות מחשב שכר

Rabbi 'Haïm Kanievsky

Recueil autobiographique. Histoires, anecdotes, enseignements classés par thèmes et une centaine de photos en couleur.

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

מצוה, כמו סוחר טוב שמבקש להוציא מעותיו ולהלבישם בסחורות שמרויח בהן הרבה, וכבר אמרו בירושלמי (שקלים ספ"ה) שרבי פלוני ורבי פלוני הוו אזלי בההוא אתר דהוו הנהו בי כנישתא. אמר חד לחברה, כמה ממון שקעו אבותי בכאן, אמר לו אידך, כמה נפשות שקעו אבותיך בכאן, מי לא הוו בני נשא דילעון באוריתא. ומזה תקיש לכמה הוצאות שעושים המתנדבים בעם לשם מצוה ולא דעת ולא תבונה בהם לבחר באותן המעות מצוות רבות ונכבדות. הנה כי כן, טוב לגבר שימלך בקונו או בתלמיד חכם, ויבחר ויבחין בין טוב למוטב, ואם ירחיב ה' את גבולו יהיה ידו בכל ויאחז בזה וגם מזה אל ינח ידו, ודבר בעתו מה טוב, שכתבו (מדבר קדמות מערכת ס) שהנותן לבית הכנסת ספר תורה חדש בעצרת כאלו הקריב מנחה חדשה לה' בזמנה:

והן בכלל שיאחז בקנית ספרים וגם מקנית ספר תורה אל ינח ידו, כי קנית הספרים הוא כלל גדול בתורה, אי לתלמיד חכם כבר אמרו כשם שאין אמן בלא כלים, כך אין חכם בלא ספרים, והספרים הם לנו לעינים ובלעדם לא ירים איש את ידו להיות מורה הוראות ודן דינים, ואי לשאר עמא, כל אדם חייב כשעורו לקנות ספרים הרבה מפרושי התורה, וספרי מוסר השכל וספרי דינים להיודעים בלשון הקדש, וללועזים בלעז, וספרי תנ"ך ומשניות וזהר הקדוש וכדומה, וראוי לרדף אחריהם כאשר ירדף הקורא בהרים, ולא לחוש במעה, כי עזה כמות אהבת השם יתברך ולא תשג אלא על ידי אהבת התורה כמאמר רבותינו זכרונם לברכה (קידושין ל, ב) בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין, וקרא כתיב (דברים ל יב) על התורה לא בשמים היא ולא מעבר לים היא, ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (ערובין נה, א) מכלל שאם היתה בשמים או מעבר לים היית צריך לילך אחריה:

ולכן לא יקשה לבו לבז כסך וזהב לקנות ספרים הרבה ולקיים

Rabbi 'Haïm Kanievsky

Recueil autobiographique. Histoires, anecdotes, enseignements classés par thèmes et une centaine de photos en couleur.

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

מאמר רבותינו ז"ל (משלי כג כג) אמת קנה ואל תמכר, ואפלו אם יש לו ספרים שאינו יודע לקרא בהם או שיש לו כפולים לא ימכר אם לא על מנת לקנות אחרים תחתיהם, שהרי כתיב בספר החסידים מעשה באחד שהיה לו ספר הזהר יתר ומכרו וקראוהו בחלומו בהמה, ואמרו לו שראשי תבות בהמה רוצה לומר כערת הקדש מן הבית. ולא זו בלבד אלא אף יקנה איזה ספרים וישאילם לאחרים כי על זה אמרו רבותינו זכרונם לברכה (כתובות נ, א) שעליו נאמר הון ועשר בביתו וצדקתו עומדת לעד (תהלים קיב ג). ואמרו במדרש שבשכר מצוה זו זוכה לבנים זכרים. וראויה היא שתגן שיהיה לו זרע אנשים חכמים וילמדו בהם, אבל לא תהיה תורה מנחת בקרן זוית לרקבון ולעפרורית, אלא ישאילם שילמדו בהם ויטל כתב מהם להיות לראיה בידו וזכות הלומדים תלוי בו:

וחיב אדם להנעים ספריו ולנערם מעפרותיהם כפעם בפעם, ולנהג בהם כבוד גדול לאחזם בדרך כבוד ולישבם היטב על מקומם ושלא לנהג בפניהם מנהג בזיון, חס ושלו, כי המבזה אותם דבר ה' בזה, חס ושלו, כי הם חשובים בגדי המלך, וכל המכבד את התורה גופו מכבד (אבות ד ה אבות דרבי נתן כז, א) והיא הנותנת שיזכה לכתרה של תורה. ובכלל כבוד הספרים שלא יכתב על הדף או על הגליון דברי הבאי כמנהג הנערים השוטים, ולא יסמך עצמו על הספר ולא יניחם על הארץ מתחת וכל כיוצא בזה. כללא דמלתא, כל המרבה בכבוד הספרים לכבוד שניים כבודו מתרבה:

ומה טוב ומה נעים, שיאמר כל התפלות וכל הברכות מתוך הספר, שזה מועיל לכון במה שאומר. ואתנח סימנא, אמר עם הספר ישוב מחשבתו הרעה, ובפרט בתפלת שמונה עשרה, אם אינו מתפלל בעינים סגורות, חיובא רמיא לתן עיניו בספר ולא יהיו עיניו משוטטות אנה ואנה, כי החמירו בזה הקדוש (דברים

Rabbi 'Haïm Kanievsky

Recueil autobiographique. Histoires, anecdotes, enseignements classés par thèmes et une centaine de photos en couleur.

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

דף רם) בענשו, וגנאי הדבר, ובזה אדם נכר אם הוא בור או ירא
חטא:

וראוי לאדם להשתדל לעלות לספר תורה, וישמח שמחה גדולה
כשעולה לספר תורה. וכתבו שבזה קונה הארה בנפשו, ולא
יקפיד על מקום העליה אשר לפי דעתו אינה לפי כבודו, כי גם
זה הבל ורעות רוח, ואם מכבדים אותו בקהל אחר לעלות
לספר תורה הלך ילך לכבוד התורה, שאם לא ילך אפשר
שהוא בכלל מה שאמרו (ברכות נה א) מי שנותנין לו ספר תורה
לקרות ואינו קורא, שמקצרין ימיו רחמנא לצלן, אם לא שיש
איזו טענה אלימתא שלא לילך. ועל כל פנים ישתדל לשלם
העליה ולא יאבד טובה הרבה:

וידוע דחיובא רמיא לעולה לספר תורה לברך הברכות כתקון
בקול רם, ובזה שגו רבים מעמי הארץ, אוי לה לאותה בושה
להראות בתוך קהל ועדה שאין יודעים ברכות ספר תורה ואין
שמים על לב ללמוד, אלא אומרים אותם בלחש לכסות על
קלונם, ולדעת רבים מהפוסקים (או"ח סי' קלט סעיף ו) הם
ברכות לבטלה, שבשביל הצבור נתקנו:

וגם צריך העולה לקרות בתורה, שיקרא בלחש אחר החזן, רק
לא ישמיע קולו, דבלאו הכי איכא מאן דאמר דהווי ברכותיו
לבטלה, וימתין שם בתבה עד שיגמר הקריאה העולה אחריו
ואחר כך יחזר למקומו, בעוד שאחר עושה נדבה, כדי שלא
להכשיל את הרבים להפסיק בקולי קולות שאומרים חזק ברוך
חזק ברוך, עד שאינו נשמע קול הקריאה, וגם הוא בעצמו
מפסיד הקריאה מקול הקורא. ותהיינה אזניו קשובות קריאת
הספר תורה אות באות תבה בתבה בחבה יתרה כנתינתה
מסיני, ולא ידבר בינתיים כי הוא חטא גדול ועוון פלילי, וכל שכן
שלא יניח ספר תורה ויצא, שאמרו רבותינו זכרונם לברכה

Rabbi 'Haïm Kanievsky

Recueil autobiographique. Histoires, anecdotes, enseignements classés par thèmes et une centaine de photos en couleur.

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

(ברכות ח א) שעליו נאמר ועזבי ה' יכלו (ישעיה א, כה), רחמנא לצלן. ויחשב כי בכל תבה ותבה וכל קוץ וקוץ יש תלי תלין של סודות עליונים ורזי דרזין, ומעשה ידינו כוננה עלינו, אשרינו מה טוב חלקנו:

הנה כי כן על אחת כמה וכמה חיובא רמיא על השליח צבור לתן לב למסר נפשו לדקדק בקריאת הפרשה בכל טעמיה ודקדוקיה כתקונה לא יחסר כל בה, כי מלבד שגנאי הדבר ואסורא קא עבד, ופעמים שמתחלף הפרוש ופעמים שנמצא מחרף ומגדף, עוד בה כי מגרעות נתן מה למעלה לפי סודן של דברים וחטאו ישא האיש ההוא, והחזן שיהא נזהר בקריאתו שתהא בקריאה נאמנה, יפרח כארז בלבנון וכשושנה:

והאיש אשר חננו ה' חכמה ודעת יסדר ספר, למען יפוצו מעינותיו חוצה ויהיו שפתותיו דובבות בקבר, ובזה יקנה זכרון ויד ושם טוב מבנים ומבנות, וכל חכם יעשה בדעת ויבחר לעשות ספרים להועיל לרבים כגון לתרץ דברי הש"ס והראשונים שלא לשם ולתהלה, רק לקשט את הכלה, וכן יחבר פסקי הלכות ואסף איש טהור אספות וקצורים מינים ממינים, להועיל ולזכות את הרבים, וזכות הרבים תלוי בו ובכל המסיעים להדפיסם, כי אלמלא הספרים והדפוס נשתכחה תורה מישראל חס ושלום, ויקדים תפלה לפני ה', שלא תצא מתחת ידו דבר שאינו מתקן ושיפוצו מעינותיו חוצה. ואל יחוש אם קדמו אחר בשום דבר, כי מצינו כמה נביאים מתנבאים בסגנון אחד וגם הוא יבנה ממנו, וראוי לכל חובר ספר להזהר ולהשמר מחטוא בלשונו בדברי קנטורין דנפק חרבא וחלול ה', והיותר טוב שלא לדבר על ספר אחר מטוב עד רע, רק יכתב דעתו ויאמר עין בספר פלוני והבוחר יבחר, ישמע חכם ויוסף לקח:

Rabbi 'Haïm Kanievsky

Recueil autobiographique. Histoires, anecdotes, enseignements classés par thèmes et une centaine de photos en couleur.

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions